

- 1) odwołuje Obywatela Stanisława WROŃSKIEGO ze stanowiska Ministra Kultury i Sztuki,
- 2) odwołuje Obywatela Józefa OKUNIEWSKIEGO ze stanowiska Ministra Rolnictwa,
- 3) powołuje Obywatela Józefa TEJCHMĘ na stanowisko Ministra Kultury i Sztuki z zachowaniem dotychczas zajmowanego stanowiska Wiceprezesa Rady Ministrów,
- 4) powołuje Obywatela Kazimierza BARCIKOWSKIEGO na stanowisko Ministra Rolnictwa,
- 5) powołuje Obywatela Stanisława WROŃSKIEGO na stanowisko Ministra bez teki.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

50

UCHWAŁA Nr 35 RADY MINISTRÓW

z dnia 1 lutego 1974 r.

w sprawie podnoszenia w formach pozaszkolnych kwalifikacji zawodowych robotników zatrudnionych w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1972 r. Nr 16, poz. 114) Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Przepisy uchwały stosuje się do robotników pełnoletnich, zatrudnionych w jednostkach gospodarki uspołecznionej, zwanych dalej „zakładami pracy”.

§ 2. 1. Celem podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników jest:

- 1) stwarzanie warunków do powierzania robotnikom prac bardziej złożonych i odpowiedzialnych, co wiąże się z możliwością otrzymania wyższej grupy zaszerogowania osobistego,
- 2) umożliwienie przenoszenia lub przekwalifikowania robotników, zgodnie z potrzebami zakładów pracy, przy uwzględnieniu warunków oraz zainteresowań robotników,
- 3) stałe podnoszenie standardu jakościowego produkcji,
- 4) utrzymanie stanowisk pracy w stałej gotowości do wdrażania postępu technicznego i szybkiej realizacji zadań związanych z tym postępowaniem,
- 5) uzupełnianie i pogłębianie wiadomości z zakresu przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych robotników polega na:

- 1) uzupełnianiu wiadomości i umiejętności w zakresie wykonywanego zawodu, w szczególności w związku ze zmianami procesów technologicznych i organizacji pracy,
- 2) doskonaleniu umiejętności zawodowych w celu osiągnięcia tytułu mistrza w zawodzie,
- 3) zdobywaniu kolejnego (pokrewnego lub nowego) zawodu lub specjalności zgodnie z potrzebami zakładu pracy.

§ 3. 1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych robotników odbywa się w następujących formach pozaszkolnych:

- 1) szkolenia wewnątrzzakładowego (przywarsztatowego, kursów zawodowych),
- 2) kursów zawodowych, organizowanych poza zakładami pracy,
- 3) praktyk zawodowych.

2. Szkolenie przywarsztatowe odbywa się na stanowisku pracy w systemie indywidualnym lub brygadowym i kończy się złożeniem przez robotnika egzaminu przed zakładową komisją kwalifikacyjną.

3. Kursy zawodowe prowadzone są na podstawie ustalonych programów nauczania i kończą się egzaminem lub inną formą sprawdzenia wiadomości. Kursy zawodowe mogą być w uzasadnionych wypadkach łączone ze szkoleniem przywarsztatowym.

4. Praktyka zawodowa polega na oddelegowaniu robotnika przez macierzysty zakład pracy do zakładu pracy produkującego w wytwarzaniu danego rodzaju wyrobów lub w danym rodzaju produkcji, w celu zapoznania go z nową technologią lub organizacją produkcji. Praktyka zawodowa powinna trwać co najmniej 14 dni.

5. Zakłady pracy mogą wprowadzić również inne niż wymienione w ust. 1 formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników.

6. Zasady organizowania i finansowania szkolenia przywarsztatowego oraz kursów i praktyk zawodowych, o których mowa w ust. 1, a także zasady i formy podnoszenia kwalifikacji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy regulują odrębne przepisy.

§ 4. Podnoszeniem kwalifikacji zawodowych powinni być objęci robotnicy, bez względu na poziom posiadanego wykształcenia, którzy:

- 1) zajmują stanowiska pracy objęte obowiązkiem okresowego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zgodnie z wykazem stanowisk ustalonym przez zakład pracy, o którym mowa w § 11 ust. 1 i 2,

- 2) zajmują stanowiska pracy, na których wprowadza się nową technologię lub organizację, albo przewidziani są do zatrudnienia w nowo uruchamianych zakładach produkcyjnych o zbliżonej technologii,
- 3) przewidziani są do objęcia nowych, bardziej odpowiedzialnych stanowisk pracy,
- 4) zamierzają przystąpić do egzaminu na tytuł robotnika wykwalifikowanego lub mistrza w zawodzie albo do egzaminu eksternistycznego w odpowiedniej szkole zawodowej lub szkole ogólnokształcącej,
- 5) przewidziani są, ze względu na stan zdrowia lub z innych przyczyn, do przesunięcia okresowo lub na stałe na inne stanowiska,
- 6) ze względu na wykonywaną pracę i potrzeby zakładu pracy powinni zdobyć kolejny (pokrewny lub nowy) zawód,
- 7) zajmują stanowiska pracy, na których w związku z wprowadzeniem nowej technologii lub organizacji pracy zmieniły się warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 5. 1. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych sprawuje koordynację prac w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników, w tym także w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Wychowania ustala w szczególności:

- 1) wytyczne dotyczące programowania i planowania w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników,
- 2) wytyczne dotyczące wymagań w zakresie ukończenia przez robotnika odpowiednich kursów zawodowych, niezależnie od wymagań ustalonych w taryfikatorach kwalifikacyjnych,
- 3) uprawnienia robotników podnoszących kwalifikacje zawodowe.

§ 6. Minister Oświaty i Wychowania:

- 1) sprawuje kontrolę nad realizacją resortowych programów i planów podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników,
- 2) opracowuje wytyczne w sprawie kwalifikacji i doboru wykładowców kursów dla robotników,
- 3) opracowuje program szkolenia pedagogicznego wykładowców kursów i instruktorów praktycznej nauki zawodu,
- 4) koordynuje prace badawcze w zakresie podnoszenia kwalifikacji robotników.

§ 7. Minister Oświaty i Wychowania określa zasady i warunki, na jakich może nastąpić uznawanie ukończenia kursów zawodowych za równoważne z ukończeniem nauki lub części nauki w zakresie programu szkoły zawodowej.

§ 8. Właściwi ministrowie zapewniają:

- 1) opracowanie zbiorczych programów i planów podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników w skali zjednoczeń i jednostek równorzędnych,
- 2) pełne wykorzystanie istniejącej bazy przyzakładowych szkół zawodowych dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników oraz jej unowocześnienie i rozbudowę w ramach posiadanych środków,
- 3) zgodność kierunków szkolenia z kierunkami rozwoju techniki, a zwłaszcza z planami modernizacji i unowocześniania procesów wytwórczych w zakładzie pracy oraz z wymaganiami bezpieczeństwa i higieny pracy,

4) ustalenie potrzeb ilościowych w zakresie szkolenia pedagogicznego wykładowców kursów i instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz organizowanie ich kształcenia i doskonalenia,

5) zgodnie z wytycznymi, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 2, ustalenie wymagań w zakresie ukończenia przez robotników odpowiednich kursów,

6) wykorzystanie międzyresortowych, resortowych i branżowych ośrodków szkolenia i doskonalenia kadr dla prowadzenia kursowego szkolenia robotników.

§ 9. Ministrowie sprawujący koordynację międzyresortową w określonych gałęziach (dziedzinach) gospodarki narodowej w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Wychowania oraz zainteresowanymi ministrami zapewnią:

- 1) opracowanie ramowych, jednolitych programów nauczania dla kursowego szkolenia robotników w typowych zawodach, uwzględniając w szczególności:
  - a) treść (przedmiot) szkolenia zawodowego,
  - b) czas trwania kursu,
- 2) opracowanie i wydanie jednolitych dla typowych zawodów i określonych poziomów szkolenia kursowego podręczników i skryptów oraz innych pomocy nauczania.

§ 10. 1. Zjednoczenia lub inne jednostki nadrzędne nad zakładami pracy udzielają niezbędnej pomocy zakładom pracy zwłaszcza w zakresie:

- 1) doskonalenia zakładowych systemów szkolenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników,
- 2) organizowania szkolenia robotników o wąskich specjalnościach, dla których zakład pracy nie ma możliwości prowadzenia szkolenia we własnym zakresie.

2. Zjednoczenia i jednostki nadrzędne:

- 1) zatwierdzają zakładowe programy i plany podnoszenia kwalifikacji robotników oraz nadzorują i kontrolują ich realizację,
- 2) dokonują oceny form, metod i programów nauczania pod względem dostosowania ich do nowych procesów technologicznych,
- 3) współdziałają ze Związkiem Zakładów Doskonalenia Zawodowego i innymi organizacjami uprawnionymi do prowadzenia szkolenia w zakresie organizowania kształcenia i doskonalenia kwalifikacji zawodowych robotników zatrudnionych w tych zakładach pracy, które nie prowadzą szkolenia we własnym zakresie.

§ 11. 1. Kierownicy zakładów pracy mogą wprowadzić obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników, zajmujących stanowiska pracy, na których szybki rozwój techniki wymaga uzupełnienia i aktualizacji określonych wiadomości i umiejętności.

2. Zakłady pracy, wprowadzające obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników, opracowują wykaz stanowisk pracy, o których mowa w ust. 1, oraz ustalają w porozumieniu z jednostką nadrzędną częstotliwość szkolenia i kolejność jego wprowadzania.

§ 12. 1. Zakłady pracy, zgodnie z wytycznymi Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, opracują i przedłożą do zatwierdzenia zjednoczeniom lub innym jednostkom nadrzędnym:

- 1) plan podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników na 1975 r.,

2) program podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników na lata 1976—1980, uwzględniający perspektywiczny rozwój zakładów.

2. Zakłady pracy dokonują w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku weryfikacji programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych robotników w celu dostosowania ich do bieżących potrzeb.

3. Opracowanie planów i programów, o których mowa w ust. 1, powinno być poprzedzone szczegółową analizą aktualnego poziomu kwalifikacji kadr, ich rozmieszczenia i wykorzystania, ustaleniem źródeł dopływu nowych kadr kwalifikowanych oraz określeniem potrzeb w zakresie podnoszenia kwalifikacji robotników.

§ 13. 1. Zaleca się Związkowi Zakładów Doskonalenia Zawodowego oraz innym organizacjom uprawnionym do prowadzenia szkolenia w zakresie podnoszenia kwalifi-

kacji zawodowych robotników opracowywanie rocznych i wieloletnich programów udziału tych organizacji w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych robotników w formach pozaszkolnych.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, powinien być uzgodniony z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych i Ministrem Oświaty i Wychowania.

§ 14. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym i społecznym stosowanie przepisów uchwały w podległych zakładach pracy.

§ 15. Ilekroć w uchwale mówi się o ministrach, należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz

51

UCHWAŁA Nr 36 RADY MINISTRÓW

z dnia 1 lutego 1974 r.

w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

Na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) Rada Ministrów na wniosek Centralnej Rady Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy, zwana dalej „służbą BHP”, działa:

- 1) w produkcyjnych i usługowych zakładach pracy, zwanych dalej „zakładami pracy”,
- 2) w jednostkach nadrzędnych nad zakładami pracy wymienionymi w pkt 1, zwanych dalej „jednostkami nadrzędnymi”,
- 3) w ministerstwach, którym podlegają lub przez które są nadzorowane zakłady pracy wymienione w pkt 1.

2. Służba BHP podporządkowana jest odpowiednio kierownikom lub zastępcom kierowników jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1.

3. Ministrowie w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych mogą powołać służbę BHP w innych jednostkach organizacyjnych niż wymienione w ust. 1 oraz określić jej zadania i organizację w dostosowaniu do potrzeb i warunków pracy w podległych lub nadzorowanych zakładach pracy.

§ 2. 1. Służbę BHP stanowią wyodrębnione komórki organizacyjne obejmujące zespół pracowników, składający się ze specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub innych pracowników. Służba BHP może również działać jako samodzielne stanowisko pracy w określonej komórce organizacyjnej.

2. Ministrowie nadzorujący zakłady pracy, w których procesy produkcyjne lub funkcje usługowe stwarzają szczególne zagrożenie toksyczne, wybuchowe lub pożarowe, mogą w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych włączyć do służby BHP inne komórki organizacyjne i utworzyć specjalistyczną służbę, zapewniającą

bezpieczną organizację procesów produkcyjnych lub działalności usługowej.

§ 3. 1. Specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy mogą być osoby, które posiadają wykształcenie wyższe o kierunku odpowiadającym danemu rodzajowi produkcji lub usług oraz odpowiednią praktykę zawodową określoną w taryfikatorze kwalifikacyjnym.

2. Specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach nadrzędnych nad zakładami pracy i ministerstwach powinny być osoby posiadające kwalifikacje w zakresie wykształcenia i stażu pracy odpowiadające zakresowi działania ministerstwa, określone dla takich specjalistów w podległych lub nadzorowanych zakładach pracy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zainteresowani ministrowie w uzgodnieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych mogą ustalić dla specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy inne wymagania kwalifikacyjne niż określone w ust. 1.

4. Pracownikami służby BHP nie będącymi specjalistami w dziedzinie BHP mogą być osoby, które posiadają co najmniej średnie wykształcenie odpowiednie ze względu na rodzaj produkcji lub usług i odpowiednią praktykę zawodową określoną w taryfikatorze kwalifikacyjnym.

5. Przepisy uchwały nie naruszają odrębnych przepisów określających szczególne wymagania w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej.

§ 4. 1. Ministrowie w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz w uzgodnieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych wprowadzą do ustalonych przez nich taryfikatorów kwalifikacyjnych oraz tabel stanowisk i plac stanowiska specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy i innych